

دفاعیه دکتری

جلسه دفاعیه: ساعت ۱۵ مورخ ۹۲/۹/۲۵

نام و نام خانوادگی: فرهاد ستاری

رتبه علمی: دانشجوی دکترا

پست الکترونیکی: farhad_sattari@iust.ac.ir

عنوان رساله: خواص ترابرده الکترونیکی و اسپینترونیکی در ابرشبکه‌های تک لایه و دو لایه گرافینی
استاد راهنما: آقای دکتر سه ادریس فیض آبادی

چکیده: با توجه به این که استفاده از اسپین الکترون به جای بار الکترون برای پردازش و ذخیره سازی اطلاعات، نیازمند تولید جریان قطبیده اسپینی خالص با اسپین بالا یا پایین است. بنابراین، ابتدا به بررسی فیلتر کردن اسپین در ابرشبکه تک لایه گرافینی می‌پردازیم. با این حال، به دلیل وجود تنافض کلاین (احتمال عبور الکترون فرودی بر سد همواره برابر با یک است) در این نوع از ابرشبکه همواره یک رسانندگی اسپینی بزرگ تر از صفر وجود خواهد داشت. پس نمی‌توان فیلتر کامل اسپینی را با این نوع از ابرشبکه داشته باشیم. به همین دلیل در این رساله، ابرشبکه دو لایه فرومغناطیسی گرافینی را معرفی می‌کنیم که به دلیل وجود نداشتن تنافض کلاین در این سیستم می‌توان به قطبش صد درصد اسپینی دست یافت. همچنین، با توجه به این که زمان تونل زنی (زمانی که طول می‌کشد یک الکترون از یک سیستم عبور کند) پارامتری مهمی در فیزیک اسپینترونیکی است، به همین دلیل در این پایان نامه به بررسی زمان تونل زنی از یک ابرشبکه فرومغناطیسی گرافینی تک لایه می‌پردازیم. مشکلی که در ساختارهای فرمغناطیسی گرافینی وجود دارد این است که باستی حتماً یک میدان مغناطیسی خارجی به چنین ساختاری اعمال گردد. از طرف دیگر به صورت تجربی ثابت شده است که قدرت راشبا در گرافین می‌تواند تا ۲۰۰ میلی الکترون ولت نیز برسد. پس در این پژوهش، ضریب احتمال عبور و زمان تونل زنی الکترون از یک ابرشبکه تک لایه گرافینی در حضور برهمنکنش اسپین-مدار راشبا را بررسی می‌کنیم. با توجه به این که قدرت راشبا را می‌توان با ولتاژ گیت تنظیم کرد، بنابراین می‌توان به راحتی رسانندگی و زمان تول زنی الکترون را در وسائل الکترونیکی که بر پایه گرافین ساخته می‌شوند را کنترل کرد. به طور تجربی ثابت شده است که با اعمال میدان الکتریکی خارجی (تولید شده توسط ولتاژ گیت) به صفحه دو لایه گرافینی می‌توان گاف انرژی در آن ایجاد کرد. بنابراین انتظار می‌رود، که با تغییر گاف انرژی رسانندگی سیستم تغییر کند به عبارت دیگر در ابرشبکه دو لایه گرافینی می‌توان رسانندگی سیستم را با تغییر گاف انرژی کنترل کرد. به همین دلیل در ادامه به بررسی اثر گاف انرژی در خواص ترابرده ابرشبکه دو لایه گرافینی می‌پردازیم. از طرفی برای این که بتوان از تک لایه گرافینی در ادوات الکترونیکی استفاده کرد، باید بتوان رسانندگی الکتریکی سیستم هایی که بر پایه گرافین ساخته می‌شوند را کنترل کرد و نیز باستی به روی تنافض کلاین را در ساختارهای گرافینی تک لایه از بین برد. یکی از این روش‌ها اعمال میدان مغناطیسی خارجی به صفحه گرافینی است، بنابراین در پایان به بررسی خواص ترابرده الکترونی و اسپینی در یک ابرشبکه مغناطیسی گرافینی خواهیم پرداخت.

واژه‌های کلیدی: ابرشبکه تک لایه و دو لایه گرافینی، فرمغناطیس، زمان تونل زنی، برهمنکنش اسپین-مدار راشبا، ترابرد اسپین.